

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZESPOŁU SZKÓŁ IM. JÓZEFA TWAROGA

W KSIĘŻOMIERZU

NA ROK SZKOLNY 2015/2016

Szkolny program profilaktyki stanowi załącznik do Statutu Szkoły, został opracowany w oparciu o :

- 1) art. 54 ust. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Dz.U.2004.256.2572 j.t. ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75. poz.468),
- 4) ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.,
- 5) ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu z dnia 09 listopada 1995 r
- 6) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.,
- 7) rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.2001.61.624 ze zm.).

Cele działań profilaktycznych:

- cel ogólny:

1. Profilaktykę w naszej szkole rozumiemy jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

- cele szczegółowe:

1. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieciom uczęszczającym do przedszkola.
2. Budowanie środowiska przyjaznego dzieciom przedszkolnym i szkolnym.
3. Prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów niekorzystnych zjawisk występujących w szkole i ich zapobieganie.
4. Kształtowanie umiejętności świadomego dokonywania wyboru.
5. Uświadamianie uczniom czym jest uzależnienie.
6. Przeciwdziałanie zachowaniom destrukcyjnym.
7. Promocja zdrowia i rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego trybu życia.
8. Współpraca z rodzicami.
9. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.
10. Tworzenie sieci wsparcia.

11. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
12. Kształtowanie postaw twórczych i asertywnych.
13. Rozpoznawanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim.
14. Wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia.
15. Budowanie więzi ze szkołą.
16. Poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń, uczeń – rodzic, uczeń – uczeń.
17. Uwrażliwienie grona pedagogicznego na zagrożenia uzależnieniami dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
18. Wyposażenie uczniów, nauczycieli i rodziców w podstawowy zasób wiedzy na temat środków psychoaktywnych.

Spis treści:

- I. Identyfikacja problemu.
- II. Czynniki ryzyka (wpływające na występowanie zjawisk).
- III. Psychospołeczna diagnoza środowiska szkolnego.
- IV. Kierunki działań interwencyjnych i profilaktycznych.
- V. Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych.
- VI. Działania na rzecz propagowania zdrowego trybu życia
- VII. Całościowa ewaluacja szkolnego programu profilaktyki.
- VIII. Harmonogram działań w wybranych obszarach zagrożeń.

I. IDENTYFIKACJA PROBLEMU

1. Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego zauważa się, iż występują następujące problemy:

- uzależnienie od wzorców upowszechnianych w mediach i telewizji,
- problem przemocy i agresji (drobne bójki, zaczepki, zastraszanie, drobne wymuszania, zabieranie rzeczy osobistych, stres,
- brak motywacji do nauki,
- ubóstwo materialne rodziców (brak śniadania u części uczniów, brak podręczników, brak środków finansowych na wycieczki, wyjazdy do kina, do teatru),
- brak dyscypliny i niska kultura języka w szkole,
- mała ilość informacji na temat środków uzależniających,

2. W związku z powyższym powołuje się zespół ds. profilaktyki środowiska szkolnego.

II. CZYNNIKI RYZYKA (WPŁYWAJĄCE NA WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA)

1. Warunki rodzinne (konflikty rodzinne, dezorganizacja rodziny).
2. Problemy emocjonalne (niska samoocena, brak kontroli emocji).
3. Problemy szkolne (niepowodzenia w nauce, odrzucenie przez rówieśników, chęć zaimponowania kolegom).

III. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

1. Opracowania narzędzia badawczego i całej diagnozy zleca się powołanemu zespołowi ds. profilaktyki środowiska szkolnego, który weryfikuje te obserwacje poprzez:

- a) ankiety dla wychowawców klas,
- b) ankiety dla uczniów,
- c) wywiady z uczniami, nauczycielami, rodzicami,
- d) obserwacje zachowania uczniów,
- e) analiza frekwencji w dziennikach lekcyjnych,
- f) analizę frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę,
- g) analiza dokumentacji wychowawców klasowych-kontakty z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

2. Analiza wyników diagnozy potwierdziła wstępnie założone obszary zagrożeń występujących w naszej szkole.

3. Zorganizowanie form z udziałem instytucji wspierających szkołę (GOPS, pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciel policji, radni z Komisji Oświaty, przedstawiciel Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Kraśniku, itp.) celem zebrania ofert pomocy szkole w tym zakresie.

4. Zespół ds. profilaktyki szkolnej opracowuje program działań interwencyjnych i profilaktycznych.

IV. KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

1. Analiza sposobu realizacji zadań szkoły wynikających z przepisów prawnych statutu szkoły i programu wychowawczego szkoły – zapewnienie w szkole zaspokojenia podstawowych potrzeb psychicznych uczniów.

2. Działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku diagnozy:

a) realizacja współpracy z GOPS -ej i innymi instytucjami, które oferowały swą pomoc (zarówno finansową jak i merytoryczną),

b) doskonalenie umiejętności nauczycieli – poszerzenie kompetencji profilaktycznych nauczycieli, a przede wszystkim wychowawców klas, o takie zagadnienia jak:

- dostarczenie informacji o alkoholu i innych środkach uzależniających oraz zdrowiu,
- agresja,
- asertywność- odpieranie nacisków z zewnątrz skłaniających do zażywania środków uzależniających,
- kontakt pomocny,
- regulacje prawne,
- pomaganie w radzeniu sobie ze stresem i problemami osobistymi,

c) włączenie przedstawicieli samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie powinni mieć prawo zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw, a także poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku),

- d) organizowanie systematycznych i profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach: lekcji wychowawczych, zastępstw lub spotkań dodatkowych,
- e) stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, a także zapoznanie ich z działaniami szkoły wynikającymi z planu,
- f) organizowanie w szkole imprez tematycznych (konkursy, przedstawienia),
- g) realizowanie programów profilaktycznych przez: wychowawców i specjalistów z zewnątrz,
- h) omawianie w ramach rady pedagogicznej efektów realizacji planu profilaktycznego w szkole z udziałem przedstawicieli samorządu uczniowskiego i rady rodziców,
- i) starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzenia wolnego czasu (różnorodna atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, aktywne formy spędzania wolnego czasu) zajęcia rekreacyjno – sportowe, biesiady z piosenką (docenianie roli śpiewu i muzyki),
- j) promocja zdrowego stylu życia (kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi),
- k) kształtowanie świadomości ekologicznej,
- l) tworzenie różnorodnej i atrakcyjnej oferty w toku zajęć edukacyjnych,
- m) kształtowanie systemu wartości – czerpanie z wzorców osobowych np.: patron szkoły,
- n) współdziałanie szkoły w organizowaniu imprez profilaktycznych na terenie gminy, powiatu, zaprzyjaźnionych szkół itp.

3. Ewaluacja programów wychowawczych i profilaktycznych, w ramach wewnątrzszkolnego systemu mierzenia jakości pracy szkoły.

V. PRZEWDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. W szkole zmniejszyła się liczba uczniów bez śniadania, dzięki pomocy OPS- je dzieci mające trudną sytuację materialną otrzymują darmowe obiady jak również otrzymują dofinansowanie na wycieczki, wyjazdy itp.
2. Nauczyciele wszystkich przedmiotów posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania (o współdziałania z innymi czynnikami, instytucjami) w konkretnych przypadkach i stosowanie różnorodnych form pomocy. Następuje poprawa w zakresie relacji: uczeń – nauczyciel – rodzic.
3. Zmniejszyła się wskaźnik występowania agresji i przemocy, coraz więcej uczniów radzi sobie ze stresem oraz innymi trudnymi sytuacjami.
4. Uczniowie i ich rodzice korzystają ze wsparcia instytucji profesjonalnych.

5. Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w promocji zdrowego stylu życia (promowanie abstynencji tytoniowej, alkoholowej i narkotykowej).
6. Nastąpiła poprawa wyników w nauce (coraz więcej uczniów bierze udział w różnych konkursach, zawodach).
7. Stopniowo poprawia się aktywność i samorządność uczniów. Uczniowie czują się współgospodarzami szkoły. Uczniowie wspólnie z nauczycielami organizują wycieczki, rajdy, dyskoteki itp.
8. Coraz więcej uczniów uprawia różne dyscypliny sportowe.
9. Coraz mniej czasu uczniowie spędzają przed telewizorem wybierając inne formy, które oferuje im szkoła.
10. Uczniowie są wyposażeni w wiedzę o środkach uzależniających.
11. Wszyscy w szkole przestrzegają kultury słowa.
12. Właściwe postawy nauczycieli – wychowawców wpływają na właściwą postawę uczniów i dążenie ich do bycia lepszym, wolnym od przemocy, agresji, nałogów.
13. Zespół ds. profilaktyki prowadzi arkusze monitoringu dotyczące przeprowadzanych działań wymienionych w punkcie I. 1.
14. Zespół ds. profilaktyki prowadzi monitoring dotyczący działań w wyodrębnionych obszarach zagrożeń.
15. Zespół ds. profilaktyki przeprowadzi monitoring występowania w szkole zjawisk negatywnych w odniesieniu do uzależnień i patologii.

VI. ROZSZERZANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ PROPAGOWANIA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

1. Propagowanie zdrowego trybu życia
2. Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
3. Organizowanie zajęć, prelekcji dotyczących zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia, otyłość).

VII. CAŁOŚCIOWA EWALUACJA SZKOLENIA PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Cel i definicja ewaluacji:

Ewaluacja pozwala na uzyskanie informacji zwrotnej na ile działania szkoły w obrębie poszczególnych obszarów i wskaźników spełniają zakładane cele i służy doskonaleniu tych działań. Ewaluacja daje informacje, co należy utrzymać a co udoskonalić.

2. Osoby odpowiedzialne za ewaluację:

Za przeprowadzenie ewaluacji odpowiedzialna jest komisja do spraw ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki.

3. Osoby uczestniczące w ewaluacji i jej terminy:

Określenie celu i sposobu dokonania ewaluacji:

Przewodniczący komisji wraz z jej członkami dokonują analizy wniosków podjętych do realizacji na dany rok szkolny.

Analiza wniosków jest dokonywana pod koniec I i II semestru każdego roku szkolnego.

W nagłych wypadkach analizy dokonuje się na bieżąco.

Analizy dokonuje się za pomocą narzędzia: arkusz diagnozy realizacji SPP.

Procedura ewaluacji:

1. Przewodniczący komisji SPP wraz z jej członkami po dokonaniu analizy przygotowują wstępny projekt zmian ewaluacyjnych. Określa on zmiany treści SPP i rezultaty jakie ma przynieść ewaluacja.

2. Z projektem wstępnym zapoznają się przedstawiciele: Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego. Wyrażają oni swoją opinię na temat proponowanych zmian.

3. Przyjęcie zmian ewaluacyjnych i zapoznanie z nimi społeczności szkolnej.

4. Rada Pedagogiczna przyjmuje uchwałą projekt SPP.

5. Z przyjętym projektem zapoznana jest cała społeczność szkolna przez otrzymanie jego kserokopii po jednym egzemplarzu: Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski, biblioteka szkolna, wychowawcy klas, którzy mają zapoznać z nim rodziców na pierwszym po jego przyjęciu spotkaniu klasowym.

6. Wszystkie działania podjęte przez kolicję w ramach opisanej procedury są dokumentowane w sprawozdaniu na posiedzeniu plenarnym na zakończenie danego roku szkolnego.

7. W sytuacjach nie określonych w Szkolnym Programie Profilaktyki oraz w przypadku zmian w prawie oświatowym w trakcie trwania roku szkolnego mają zastosowanie aktualne akty prawne prawa oświatowego wyższego rzędu do których przestrzegania zobowiązane są szkoły publiczne.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROZEŃ

Harmonogram działań jest przygotowany przez zespół ds. wychowania i profilaktyki na rok szkolny 2015/2016, będzie on stanowił aneks do Szkolnego Programu Profilaktyki.

Coroczny harmonogram działań w formie przygotowań i realizacji będzie podlegał konsultacjom z rodzicami i uczniami. Będzie on również zaopiniowany i przyjęty przez Radę Pedagogiczną.